

Mükellefiyet tesisinden önce alınan ve işte kullanılacak olan motosikletin amortismanının indirimi konusu yapıp yapılamayacağı

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	E-62030549-120[40-2022]-1511140
Tarih	25.12.2023

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : E-62030549-120[40-2022]-1511140

25.12.2023

Konu : Mükellefiyet tesisinden önce alınan ve işte kullanılacak olan motosikletin amortismanının indirimi konusu yapıp yapılamayacağı

İlgi : .././202. tarih .. sayılı özelge talep formu

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; 23/8/202. tarihinde mükellefiyet tesis ettirerek kurye faaliyetine başladığınız, mükellefiyet tesis tarihinden önce 3/8/202. tarihinde faturası kendi adınıza düzenlenen sıfır kilometre motosiklet aldığınız belirtilerek, mükellefiyet tesis tarihinden önce aldığınız motosikletin katma değer vergisini indirim konusu yapıp yapamayacağınız, söz konusu motosiklet için amortisman ayırıp ayıramayacağınız hususlarında bilgi talep ettiğiniz anlaşılmış olup konuya ilişkin Başkanlığımız görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

I-GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu hükme bağlanmıştır;

38 inci maddesinde, "*Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:*

1. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;

2. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur. Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanunu'nun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41'inci maddeleri hükümlerine uyulur."

hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 40 inci maddesinde, safi kazancın tespitinde indirilecek giderler bentler halinde sayılmış olup mezkur maddenin birinci fıkrasının (7) numaralı bendinde; "*Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortismanlar. (İşletmeye dâhil olan gayrimenkulün iktisadi değerini artırıcı niteliği olan ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu sağlamaya yönelik harcamalar, yapıldığı yılda doğrudan gider yazılabilir.) (Faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralınması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere, özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi hariç ilk iktisap bedeli 135.000 Türk lirasını (500.000 TL) , söz konusu vergilerin maliyet bedeline eklendiği veya*

binek otomobilin ikinci el olarak iktisap edildiği hâllerde, amortismanına tabi tutarı 250.000 Türk lirasını (950.000 TL) aşan binek otomobillerinin her birine ilişkin ayrılan amortismanın en fazla bu tutarlara isabet eden kısmı gider yazılabilir. Bu hükmün uygulanmasında binek otomobilin iktisap edildiği tarihte yürürlükte olan tutar dikkate alınır.)"

hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, işe başlama tarihinden önce aldığınız motosikleti işletmeniz aktifine kaydetmeniz ve işte kullanmanız halinde bu motosiklete ilişkin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortisman tutarlarını, Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (7) numaralı bendine göre ticari kazancınızın tespitinde gider olarak indirim konusu yapmanız mümkün bulunmaktadır.

II-VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

"213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- (3/B) maddesinde, "*B) İspat: Vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır. Vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti yemin hariç her türlü delille ispatlanabilir. Şu kadar ki, vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık bulunmayan şahit ifadesi ispatlama vasıtası olarak kullanılamaz.*",

- 174 üncü maddesinde, "*Defterler hesap dönemi itibarıyla tutulur. Kayıtlar her hesap dönemi sonunda kapatılır ve ertesi dönem başında yeniden açılır.*

Hesap dönemi normal olarak takvim yılıdır.",

- 189 uncu maddesinde, "*Üzerinden amortisman yapılan kıymetler ve bunların amortismanları aşağıda yazılı şekillerden herhangi biri ile gösterilir:*

1. *Envanter defterinin ayrı bir yerinde;*

2. *Özel bir amortisman defterinde;*

3. *Amortisman listelerinde.*

Amortisman kayıtları, amortisman başlandığı tarihten itibaren her yılın amortismanı ayrı ayrı gösterilmek şartıyla birbirine bağlanır. İşletmeye yeniden giren iktisadi kıymetlerle bunların amortismanlarının evvelki yıllara ait kayıtlarda devam ettirilmesi caizdir.

Amortisman defteri veya listelerinin kayıtları envanter kaydı hükmündendir. Yukarıdaki esaslara göre kayıtlarda gösterilen iktisadi kıymetlere ait değerler envanter defterine toplu olarak geçirilebilir.",

- 219 uncu maddesinde; "*Muameleler defterlere zamanında kaydedilir. Şöyle ki:*

1. *Muamelelerin işin hacmine ve icabına uygun olarak muhasebenin intizam ve vuzuhunu bozmayacak bir zaman zarfında kaydedilmesi şarttır. Bu gibi kayıtların on günden fazla geciktirilmesi caiz değildir.*

2. *Kayıtlarını devamlı olarak muhasebe fişleri, primanota ve bordro gibi yetkili amirlerin imza ve parafını taşıyan mazbut vesikalara dayanarak yürüten müesseselerde, muamelelerin bunlara işlenmesi, deftere işlenmesi hükmündedir. Ancak bu kayıtlar, muamelelerin esas defterlere 45 günden daha geç intikal ettirilmesine cevaz vermez.*

...",

- 262 nci maddesinde, "Maliyet bedeli, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilumum giderlerin toplamını ifade eder.

Aşağıda sayılan giderler de maliyet bedeline dâhil edilir:

a) İktisadi kıymetin iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili; gümrük vergileri, gümrük komisyonları, yükleme, boşaltma, nakliye ve montaj giderleri,

b) İktisadi kıymetin iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili; resim ve harçlar, noter, tapu, mahkeme, değer tespiti, danışmanlık, komisyon ve ilan giderleri,

c) İktisadi kıymetin finansmanında kullanılan kredilere ait faiz giderleri ve bunlara ilişkin kur farklarının; emtada emtianın stoklara girdiği tarihe kadar, diğer iktisadi kıymetlerde ise iktisadi kıymetin envantere alındığı hesap döneminin sonuna kadar olan kısmı ile söz konusu kredilere ilişkin giderler (Faiz giderleri ile kur farklarının diğer kısımlarını maliyet bedeline ithal etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler.),

ç) İktisadi kıymetin stoklara veya envantere alındığı tarihe kadarki depolama ve sigorta giderleri,

d) Gayrimenkullerde mevcut bir binanın satın alınarak yıkılmasından ve arsasının tesviyesinden mütevellit giderler.

Gayrimenkullerle doğrudan ilgili olması şartıyla, bunların envantere alındığı hesap dönemi sonuna kadar alınan hibeler maliyet bedelinden indirilir.

İktisadi kıymetin (emtia hariç) iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile ilgili olan özel tüketim vergisi, indirilemeyecek katma değer vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi ile kaynak kullanımını destekleme fonunu maliyet bedeline ithal etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.",

- 269 uncu maddesinde, "İktisadi işletmelere dahil bilumum gayrimenkuller maliyet bedelleri ile değ erlenir.

Bu kanuna göre, aşağıdaki yazılı kıymetler gayrimenkuller gibi değ erlenir

1. Gayrimenkullerin mütemmim cüzüleri ve teferruatı;

2. Tesisat ve makinalar;

3. Gemiler ve diğ er taşıtlar;

4. Gayrimaddi haklar.",

- 313  nc  maddesinde, "İşletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten d  meye maruz bulunan gayrimenkullerle 269 uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değ erlenen iktisadi kıymetlerin, alet, edevat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değ erinin, bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder.

...

Değ eri 50.000.000.- lirayı (544 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliğı ile 2023 yılı için 4.400 TL) aşmayan pe temallikler ile işletmede kullanılan ve değ eri 50.000.000.- lirayı (544 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliğı ile 2023 yılı için 4.400 TL) aşmayan alet, edevat, mefruşat ve demirbaşlar amortisman tabi tutulmayarak doğrudan doğruya gider yazılabilir. İktisadi ve teknik bakımdan bütünlük arz edenlerde bu had topluca

dikkate alınır.",

- 315 inci maddesinde, "*Mükellefler amortismanına tabi iktisadi kıymetlerini, 320 nci maddenin dördüncü fıkrası saklı kalmak üzere, Maliye Bakanlığının tespit ve ilan edeceği oranlar üzerinden itfa ederler. İlan edilecek oranların tespitinde iktisadi kıymetlerin faydalı ömürleri dikkate alınır.*",

- 328 inci maddesinde "*Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki fark kar ve zarar hesabına geçirilir. İşletme hesabı esasında defter tutan mükelleflerle serbest meslek kazanç defteri tutan mükellefler bu farkı defterlerinde hasılat veya gider kaydederler.*

Amortisman ayrılmış olanların değeri ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan meblağdır.

Devir ve trampa satış hükmündedir.

..."

- 320 nci maddesinde,

"Amortisman süresi, kıymetlerin aktife girdiği yıldan başlar...

Her yılın amortismanı ancak o yıla ait değerlemede nazara alınabilir.

Amortismanın her hangi bir yıl yapılmamasından veya ilk uygulanan nispetten düşük bir hadle yapılmasından dolayı amortisman süresi uzatılamaz.

Bu maddenin birinci ya da üçüncü fıkrasına göre amortisman hesaplanmasına başlandıktan sonra bu hesaplama şeklinden vazgeçilemez.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir",

- Geçici 5 inci maddesinde, *"Bu kanunun mer'iyete girdiği tarihte veya müteakip yıllarda ticari, zirai veya mesleki kazançları dolayısıyla yeniden Gelir Vergisine girecek veya basit usulden gerçek usule geçecek olan mükellefler ile öteden beri faaliyete devam eden serbest meslek erbabının amortismanına tabi iktisadi kıymetleri maliyet bedeli, maliyet bedeli bilinmiyorsa bizzat kendilerince alış tarihindeki rayice göre tahmin olunacak bedeli ile değerlendirir. Şu kadar ki, bu kıymetlerin alış tarihleri ile mükellefiyete giriş veya gerçek usule geçiş tarihi arasındaki yıllara ait amortismanlar tutarı bu değerden düşülür ve bakiyesinin amortismanına devam olunur..."*

hükümlerine yer verilmiştir.

Diğer taraftan, mezkûr Kanunun 315 inci maddesinde, mükelleflerin amortismanına tabi iktisadi kıymetlerini Hazine ve Maliye Bakanlığının tespit ve ilan edeceği oranlar üzerinden itfa edecekleri ve ilan edilecek oranların tespitinde iktisadi kıymetlerin faydalı ömürlerinin dikkate alınacağı hükme bağlanmış olup, söz konusu maddenin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden amortismanına tabi iktisadi kıymetler için uygulanacak *"Faydalı Ömür ve Amortisman Oranları"* tespit edilerek; 339, 365, 389, 399, 406, 418, 439, 458 ve 506 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile değişik 333 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği eki liste (Amortisman Listesi) ile açıklanmıştır. Mezkûr listede, "6.5 Motosikletler (Mopedler ve Triportörler dahil)" bölümü kapsamındaki kıymetler için faydalı ömür 4 yıl, amortisman oranı %25 olarak öngörülmüştür.

Bunun yanı sıra, Kanunun 227 nci maddesinde, *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."* hükmü yer almakta olup, söz konusu kayıtların, esas itibarıyla, Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde düzenlenen veya Bakanlığımıza verilen yetkiye dayanılarak kullanılma zorunluluğu getirilen belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 17/12/2017 tarih ve 30273 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 486 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile Defter-Beyan Sistemi faaliyete başlamış olup, sistemde mükelleflerin tutmakla yükümlü oldukları defter türleri mükelleflerin sicil bilgilerinde yer alan gelir unsuru bilgisine göre otomatik olarak açılmaktadır. Sistemde açılan defterin açılış tarihi ilgili gelir unsurunun başlama tarihi, defterin kapanış tarihi ise ilgili gelir unsurunun bitiş tarihi olacak şekilde otomatik olarak belirlenir. Mükelleflerin defterlerinin açılış ve kapanış tarihleri dışında bir tarihe kayıt girmeleri mümkün değildir.

Bu itibarla, 23/8/2022 tarihinde başlayan Ticari Kazanç gelir unsurunuzun bilgisine istinaden otomatik olarak açılan İşletme Defterine 3/8/2022 fatura tarihli motosikletinizi "Deftere Kayıt Tarihi" ve "Belge Tarihi" alanlarını, gelir unsurunun başlama ve işletme defterinin açılış tarihi olan 23/8/2022 tarihi olarak girerek kaydedilmelidir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, mükellefiyetinizin tesis edilmesinden evvel 3/8/2022 tarihinde faturası kendi adınıza düzenlenmek suretiyle iktisap etmiş olduğunuzu belirttiğiniz motosikleti, maliyet bedeli ile envantere dâhil etmeniz mümkündür. Ancak, söz konusu motosikleti iktisap edildiği yıldan sonraki yıllara ilişkin envanter kayıtlarına intikal ettirilmesi halinde bahse konu bedelden, söz konusu motosikletin iktisap tarihinden envantere alınma tarihine kadar ayrılması gereken amortismanların düşülmesi gerekmektedir. Bu işlemten sonra, Bakanlığımızca belirlenen faydalı ömre göre kalan süre için amortisman ayrılması mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca, envantere alınan bu kıymetlerin satılması/devri/işletmeden çekilmesi halinde ise genel hükümler çerçevesinde fatura düzenlemeniz ve satış/emsal bedeli ile bu kıymetin envanter kayıtlarındaki değeri (ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan meblağ) arasındaki farkın işletme hesabı esasına göre tuttuğunuz deftere hasılat veya gider olarak kaydedileceği tabiidir.

III-KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı KDV Kanununun;

1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

-29/1-a maddesinde, mükelleflerin yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV'nin indirilebileceği,

-29/3 üncü maddesinde, indirim hakkının vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu takvim yılını takip eden takvim yılı aşılmamak şartıyla, ilgili vesikaların kanuni defterlere kaydedildiği vergilendirme döneminde kullanılabileceği,

-34/1 inci maddesinde, yurt içinden sağlanan veya ithal olunan mal ve hizmetlere ait KDV'nin, alış faturası veya benzeri vesikalar ve gümrük makbuzu üzerinden ayrıca gösterilmek ve bu vesikalar kanuni defterlere kaydedilmek şartıyla indirilebileceği

hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin "*İndirimin Zamanı*" başlıklı (III/C-5.6.) bölümünde;

"3065 sayılı Kanunun (29/3) üncü maddesi hükmüne göre indirim hakkı, vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu takvim yılını takip eden takvim yılı aşılmamak şartıyla ilgili vesikaların kanuni defterlere kayıt edildiği vergilendirme döneminde kullanılabilecektir.

...

Buna göre, fatura ve benzeri vesikalar 10 gün içinde defterlere kaydedilebilecek, indirim hakkı ise vesikaların kanuni defterlere kayıt edildiği vergilendirme döneminde kullanılabilecektir. Ancak bu indirim hakkının vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu takvim yılını takip eden takvim yılı içinde kullanılması gerekir.

...

Mükelleflerin alış ve giderlerine ilişkin vesikaların, kendi iradeleri dışındaki sebeplerle işletmeye kayıt süresi geçtikten sonra intikal etmesi halinde, mücbir sebep olarak kabul edilmesi ve ispat edilmesi şartıyla vesikaların kayıt süresinden sonra kayda alınması mümkündür.

Mükellefler bu suretle belgeleri kanuni sürenin geçmesinden sonra defter kayıtlarına almaları halinde de fatura ve benzeri vesikalarda ayrıca gösterilen KDV'yi bu belgelerin kanuni defterlere kayıt edildiği vergilendirme döneminde indirim konusu yapabilir.

Örnek: Yukarıda örnekte yer alan 28 Ağustos 2018 tarihli faturanın 16 Ekim 2018 tarihinde deftere kayıt edilmesi halinde Ekim/2018, 4 Kasım 2018 tarihinde deftere kayıt edilmesi halinde de Kasım/2018 vergilendirme dönemlerinde indirim konusu yapılabilecektir. Ancak her halükarda 2018 yılının içinde kesilen faturanın en geç o yılı izleyen yıl defterine kayıt edilip indirim konusu yapılması gerekmekte olup, yukarıdaki örnekte belirtilen faturada yer alan verginin Ocak/2020 veya müteakip vergilendirme dönemlerinde indirimi söz konusu olamayacaktır. Ancak Vergi Usul Kanununun kayıt nizamı hükümlerine uyulmaması halinde anılan Kanunda belirtilen müeyyidelerin uygulanacağı tabiidir.

..."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, mükellefiyet tesisinden önce satın alınan motosikletin faaliyetinize ilişkin olması, motosiklete ait faturanın işe başlanılmasını müteakip Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca öngörülen sürede yasal defterlere kaydedilmesi ve vergiyi doğuran olayın vuku bulunduğu takvim yılını takip eden takvim yılının aşılması şartıyla, söz konusu faturada yer alan KDV tutarının genel esaslar çerçevesinde indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026